

"DE RONDSTAAF IS WEER TERUG."

We staan voor het nieuwe kantoorgebouw op de Dam, ontworpen door Cees Dam. Zantkuijl wrijft over zijn kin en begint voorzichtig: "Ik mag het misschien niet zeggen, maar ik vind dat hij het wel goed gedaan heeft. Hij heeft goed over de voegen nagedacht en rekening gehouden met afdruipten." Het meest enthousiast is Zantkuijl echter over de dunne zuiltjes langs de hoofdingang. "De rondstaaf is weer terug!" roept hij blij uit.

Vanuit de Warmoesstraat, waar hij bijna ieder huis van binnen kent, steken we door naar de Oudezijds Voorburgwal. Hier worden we binnengelaten in een toekomstig jongeren centrum dat nu van binnen vrijwel gesloopt is en door Monumen-

tenzorg wordt onderzocht. In de gang is het verlaagde plafond weggebroken, zodat we uitzicht hebben op een korte fraai gewelfde schuine steunbalk. Op een trap staat iemand de balk op te meten. Een 'korbeel' of 'schoor' noemt Zantkuijl zo'n balk. Hij verzekert me dat er aan het uiteinde een engeltje zit. Dat verbaast me, want ik zie er niets van en Zantkuijl is hier ook maar voor het eerst. Hij neemt me mee naar het andere eind van de gang, van waaruit we beter zicht hebben. En inderdaad: een engeltje.

Als we doorlopen naar achteren komen twee studenten die hier stage lopen en de eigenaar van het pand bij ons staan. De eigenaar zegt dat hem is verteld dat de voorzijde vroe-

ger een paardestal was, die hoorde bij een huis aan de Warmoesstraat, en dat het achterhuis uit de zeventiende eeuw stamt. Zantkuijl zet zijn mond zo wijd mogelijk open en acerteert: "Een paardestal? Dat verbaast me hoor. Ik dacht eerder aan een woonhuis. En trouwens, dat sleutelstuk hier is ouder dan de zeventiende eeuw, dat moet tussen 1500 en 1540 zijn aangebracht. Aan het uiteinde zat een peerkraal en de zijkan ten waren gerozeerd. Dat is typisch gotisch."

Peerkraal

Nog meer vaktal krijg ik te horen tijdens de discussie die met de studenten ontstaat, over kinderballen of ribbetjes die wel of niet van juk tot juk gelopen hebben. Een van de studenten krijgt een compliment omdat hij kan aanwijzen waar de schouw gezeten heeft.

Terwijl het gesprek nog even voortduurt, bekijk ik het dunne, platte steunbalkje dat sleutelstuk werd genoemd en dat zoëven gedateerd werd. Aan het uiteinde zit een holle ronding en de zijranden lijken vooral in het midden wat afgeplat of licht ingekeept.

Wat zou een peerkraal zijn? Zantkuijl neemt mijn blocnote en tekent een ronde vorm die lijkt op de doorsnede van een hangende peer, met een puntje aan het uiteinde. Dat is de doorsnede van een peerkraal, een soort richel die vroeger werd aangebracht in de holle ronding aan het uiteinde van het sleutelstuk. De zijranden werden versierd met roosjes. Na 1540 werden andere motieven gebruikt.

Op een zachte toon die alleen voor mij verstaanbaar is, voegt hij eraan toe: "Dat van die paardestal is echt onzin hoor, want de Oudezijds was veel belangrijker dan de Warmoesstraat. Maar ik vind het wel leuk als dat soort verhalen de ronde doet, want het betekent dat mensen in ieder geval belangstelling hebben voor het verleden van hun huis."

